

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Piotrkowa Tryb.
z dnia grudnia 2015 roku

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA MIASTA PIOTRKOWA TRYBUNALSKIEGO
NA 2016 ROK**

Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej

Piotrków Trybunalski, grudzień 2015 roku

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t.j.: Dz.U. 2015r., poz. 1286).

Na mocy art. 4¹. ust. 1 i 2 wyżej wymienionej ustawy: „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) (uchylony)
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej¹.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy(...)¹.

¹ ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t.j.: Dz.U. 2012r., poz. 1356 ze zm.)

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Miasto Piotrków Trybunalski od kilku lat konsekwentnie podejmuje szereg działań na rzecz profilaktyki alkoholowej i zapobiegania skutkom związanym z nadużywaniem alkoholu zarówno przez młodzież jak i dorosłych mieszkańców miasta.

Niniejszy Program stanowi szczegółowy wykaz zadań realizowanych przez Miasto dzięki ścisłej współpracy wielu instytucji, takich jak: Urząd Miasta Piotrkowa Trybunalskiego, jednostek pomocy społecznej i systemu oświaty, jednostki organizacyjne sportu i kultury, policja, prokuratura, sąd, służba zdrowia, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, Punkt Konsultacyjny „Pomarańczowa Linia”, kościoły oraz organizacje pozarządowe.

Realizacja niniejszego Programu ma charakter ciągły i stanowi kontynuację działań podejmowanych w ostatnich latach przez Miasto na rzecz profilaktyki uzależnień oraz rozwiązywania problemów alkoholowych. Dlatego też niezmiennie pozostają: grupy docelowe, działania, rezultaty i produkty oraz kontrola realizacji Programu.

I. CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

„Profilaktyka alkoholowa wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego oraz zmniejszenie rozmiarów negatywnych skutków uzależnienia od alkoholu”.

II. GRUPY DOCELOWE

Zadania ujęte w Programie skierowane są przede wszystkim do:

- dzieci i młodzieży z piotrkowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, mieszczących się na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

W 2011 roku zrealizowana została w Polsce kolejna edycja badań ankietowych w ramach Europejskiego Programu Badań Szkolnych na Temat Alkoholów i Innych Narkotyków – ESPAD, w trzecich klasach szkół gimnazjalnych oraz drugich klasach szkół gimnazjalnych (grupa 15/16-latków oraz 17/18-latków) koordynowanych przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Wyniki badań wskazują między innymi, iż:

- Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną używaną przez młodzież. Do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 87% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 95% uczniów II klas szkół

ponadgimnazjalnych. Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo. Niestety rosną również wskaźniki spożycia napojów wysokoprocentowych,

- Utrzymuje się liczba abstynentów, zmniejsza się powoli również częstość picia oraz ilość jednorazowo wypijanego alkoholu przez młodzież. Jako wskaźnik częstej konsumpcji traktowane jest picie alkoholu w ciągu ostatniego miesiąca poprzedzającego badanie. Ponad 60% chłopców oraz ponad połowa dziewcząt (53%) uczących się w III klasach gimnazjalnych (15/16–latków) piła alkohol w tym okresie,
- do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 50% piętnastolatków (49% chłopców i 48% dziewcząt) i około 70% siedemnastolatków (76% chłopców i 64% dziewcząt). Na miesiąc przed badaniami upił się co czwarty 15/16–letni chłopiec (23,6%) i co piąta 15/16–letnia dziewczynka(19,4%)²;

- osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, często dotkniętych problemem przemocy domowej i szukających pomocy w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- osób starszych, które nie pracują już zawodowo i wymagają przystosowania się do zmieniających się warunków życia (nadmiar wolnego czasu, zwiększone ryzyko sięgania po alkohol).

Za realizację Programu odpowiadają niezmiennie: Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej oraz członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piotrkowie Trybunalskim.

III. DZIAŁANIA

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem

1.1. Współpraca z poradnią wspomagającą proces wychodzenia z uzależnienia

2. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

² zob. <http://www.parpa.pl/index.php/profilaktyka-system-rekomendacji/diagnoza>

- 2.1. Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz klubów wolontariatu
- 2.2. Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- 2.3. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży – kolonii oraz obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową
- 2.4. Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych
- 2.5. Kierowanie na badania w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu
- 2.6. Kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i podejmowanie inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

- 3.1. Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodziców, promujących zdrowy styl życia, informowanie o uzależnieniach i ich skutkach, edukację psychologiczną i społeczną, edukację prawną oraz działania interwencyjne
- 3.2. Programy profilaktyczne skierowane do osób starszych i osób bezdomnych
- 3.3. Koordynowanie Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”
- 3.4. Organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki z udziałem dzieci ze szkół piotrkowskich
- 3.5. Organizowanie i dofinansowywanie szkoleń i seminariów z zakresu problemów uzależnień, działań profilaktycznych, metod wczesnej diagnozy i interwencji dla grup zawodowych: policjantów, strażników miejskich, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pielęgniarek środowiskowych, lekarzy, pedagogów, nauczycieli i wychowawców

- 3.6. Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych formach spędzania wolnego czasu i zajęciach socjoterapeutycznych, plastycznych i innych
- 3.7. Zakup fachowej literatury oraz środków audiowizualnych dla instytucji prowadzących działalność profilaktyczną

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- 4.1. Współpraca i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, grup wsparcia w zakresie propagowania zdrowego stylu życia
- 4.2. Kampania społeczna na rzecz rodziny
- 4.3. Wspieranie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta podejmujących działania na rzecz pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadania interwencyjne i kontrolne są realizowane poprzez bieżące kontrole przeprowadzane przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Natomiast w roli oskarżyciela publicznego przed właściwym sądem występują Przewodniczący i Sekretarz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Powyższe działanie jest na bieżąco monitorowane, a jego realizacja nastąpi w przypadku pojawienia się takiej konieczności.

IV. REZULTATY I PRODUKTY

Rezultaty twarde:

- zwiększenie dostępności leczenia w Poradni dla Osób z Problemami Alkoholowymi;
- poprawa jakości funkcjonowania świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz klubów wolontariatu;
- rozwój Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową;
- realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży ze szkół piotrkowskich, a także skierowanych do osób starszych i bezdomnych z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego;
- organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki;
- funkcjonowanie Klubu Seniora – alternatywą dla osób starszych i nieaktywnych zawodowo;
- organizacja szkoleń dla członków MKRPA i grup zawodowych, które w swojej pracy dotyczą problemów uzależnień;
- kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Rezultaty miękkie:

- zwiększenie świadomości młodych ludzi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi;
- poszerzenie wiedzy dzieci i młodzieży na temat skutków zażywania środków odurzających;
- nabycie umiejętności prowadzenia dyskusji w grupie i wyrażania swoich poglądów.

V. BUDŻET PROGRAMU - zgodny z planem finansowym miasta na 2016 rok.

Ustawodawca zagwarantował na realizację zadań ujętych w Programie środki finansowe w postaci opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, które przedsiębiorcy wnoszą na rachunek gminy³.

Lp.	Zadania	Realizatorzy i partnerzy
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem.		
1.1.	Współpraca z poradnią wspomagającą proces wychodzenia z uzależnienia	Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi
2. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.		
2.1.	Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz klubów wolontariatu	Kościół, stowarzyszenia, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”
2.2.	Wspieranie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej	MOPR
2.3.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży – kolonii oraz obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i dotkniętych przemocą domową	Placówki opiekuńcze, kościoły, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”, OSiR, MOK, Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej
2.4.	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych	OSiR, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”, MOK, Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej
2.5.	Kierowanie na badania w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu	MKRPA
2.6.	Kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	MKRPA
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, udział w ogólnopolskich kampaniach i podejmowanie inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.		
3.1.	Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców promujących zdrowy styl życia, informowanie o uzależnieniach i ich skutkach, edukację psychologiczną i społeczną, edukację prawną oraz działania interwencyjne	Szkoły
3.2.	Programy profilaktyczne skierowane do osób starszych i osób bezdomnych	MOK, stowarzyszenia, Noclegownia

³ zob. http://www.parpa.pl/images/image/NP%202011_2015_11_011.pdf

3.3.	Koordinowanie Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej, OSiR, MKRPA, szkoły, kluby sportowe, stowarzyszenia, MOK, Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”
3.4.	Organizacja Piotrkowskiego Dnia Profilaktyki z udziałem dzieci ze szkół piotrkowskich	Szkoły, MKRPA
3.5.	Organizowanie i dofinansowywanie szkoleń i seminariów z zakresu problemów uzależnień, działań profilaktycznych, metod wczesnej diagnozy i interwencji dla grup zawodowych: policjantów, strażników miejskich, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pielęgniarek środowiskowych, lekarzy, pedagogów, nauczycieli i wychowawców	MKRPA, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Policja, Straż Miejska, szkoły, MOPR
3.6.	Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych formach spędzania wolnego czasu i zajęciach socjoterapeutycznych, plastycznych i innych	Szkoły
3.7.	Zakup fachowej literatury oraz środków audiowizualnych dla instytucji prowadzących działalność profilaktyczną	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej, szkoły
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.		
4.1.	Współpraca i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, grup wsparcia w zakresie propagowania zdrowego stylu życia	Stowarzyszenia Abstynenckie
4.2.	Kampania społeczna na rzecz rodziny	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej, MKRPA, OSiR, MOPR, MOK
4.3.	Wspieranie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta podejmujących działania na rzecz pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej; Areszt Śledczy, Straż Miejska i Komenda Miejska Policji, Noclegownia
5.	Wynagrodzenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zdrowia i Pomocy Społecznej

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- a) członkom MKRPA przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji i Zespołów w wysokości 144,00 zł/brutto za każde posiedzenie,
- b) podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność na posiedzeniu Komisji oraz aktywny udział w pracach zespołów merytorycznych potwierdzona podpisem na liście obecności,
- c) członkowie Komisji mogą otrzymać wynagrodzenie za jedno posiedzenie Komisji/Zespołu w danym dniu,
- d) członek Komisji może otrzymać wynagrodzenie maksymalne za cztery posiedzenia Komisji/Zespołu w ciągu miesiąca.

Koszt realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok wynosi 1.320.000,00 zł.

VI. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów składają sprawozdanie Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opracowane na podstawie informacji przedłożonych przez jednostki realizujące Program do końca stycznia za rok poprzedni.
- 2) Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa sprawozdanie Prezydentowi Miasta z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Piotrkowa Trybunalskiego do końca lutego za rok poprzedni.
- 3) Prezydent Miasta składa sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Piotrkowa Trybunalskiego Radzie Miasta do 31 marca za rok poprzedni.